

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 30829
Datum vergadering: 25 februari 2019
Datum voorstel: 13 januari 2019
Nummer: A
Onderwerp: Beleidskader verbonden partijen 2019

Voorgesteld raadsbesluit

Wij stellen uw raad voor om:

- het bijgevoegde "Beleidskader verbonden partijen 2019" vast te stellen
- kennis te nemen van de bijgevoegde door het college vastgestelde "Spelregels bestuur en toezicht verbonden partijen" inclusief het bijbehorende "Overzicht verbonden partijen"

Samenvatting van het voorstel

De raad wordt voorgesteld het "Beleidskader verbonden partijen 2019" vast te stellen. In het beleidskader zijn de volgende punten verder uitgewerkt:

1. Afwegingskader deelname verbonden partijen
2. Bestuurlijke rollen (eigenaar en opdrachtgever)
3. Toezicht op verbonden partijen
4. Informatievoorziening aan de raad

Aanleiding voor dit voorstel

De afgelopen paar jaar hebben zich een aantal concrete situaties voorgedaan met betrekking tot verbonden partijen. Voorbeelden zijn de verkoop van de aandelen Vitens, de mogelijke verkoop van de aandelen Twence maar ook verplichte toetreding tot Omgevingsdienst Twente. Met name bij de situatie waarbij sprake was van (mogelijke) verkoop van aandelen kwam het ontbreken van een afwegingskader naar voren. Zowel vanuit de raad als vanuit het college was hier vraag naar.

Beoogd resultaat van te nemen voorstel

Door het vaststellen van het "Beleidskader verbonden partijen 2019" beschikt de gemeente over een afwegingskader voor toekomstige besluitvorming over toe- en uittreden bij verbonden partijen. Daarnaast geeft dit beleidskader samen met de spelregels aan hoe de gemeente grip op verbonden partijen wil vormgeven en welke rollen de gemeente daarbij heeft.

Argumentatie

In het beleidskader zijn de volgende punten verder uitgewerkt:

1. Afwegingskader deelname verbonden partijen
2. Bestuurlijke rollen (eigenaar en opdrachtgever)
3. Toezicht op verbonden partijen
4. Informatievoorziening aan de raad

Ad 1.

Deelname aan een verbonden partij vereist per geval een specifieke afweging. Doel van het afwegingskader is te komen tot een verantwoord besluit over deelname aan een verbonden partij of het juist afzien daarvan. In het schema, dat is opgenomen in het beleidskader, worden in volgorde de gepresenteerde stappen weergegeven en vervolgens toegelicht. Bij iedere volgende stap in het model staat de gemeente voor de keuze voor een samenwerkingsvorm die verder van de gemeente af komt te staan. Hoe verder de stap in het model, hoe meer er geregeld moet worden met betrekking tot de volgende aspecten:

- de mate van waarborging van de democratische legitimatie;
- de wijze van sturing, inclusief toezicht en controle;
- de realisatie van gemeentelijke doelstellingen;
- de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- de inzichtelijkheid en beheersbaarheid van de (financiële) risico's.

Ad 2.

Samenwerken met een verbonden partij betekent dat er bevoegdheden worden overgedragen. De afstand

van college en raad tot de uitvoerende organisatie wordt groter en de zeggenschap over de uitvoering van eigen beleidsdoelstellingen wordt beperkter, omdat in een samenwerking een koers gevaren moet worden die rekening houdt met de belangen van alle deelnemers. Governance gaat over goed bestuur van de verbonden partij zelf en ook over de wijze waarop wij als gemeente kunnen borgen, dat onze beleidsdoelstellingen gerealiseerd worden zonder dat hierbij grote risico's optreden. Dit wordt vaak vertaald als "grip houden op verbonden partijen".

Het college is zowel opdrachtgever als eigenaar. In het college komen beide visies samen omdat er sprake is van collegiaal bestuur. Het college scheidt de rollen en vermijdt in beginsel de combinatie van de rol van opdrachtgever en van eigenaar bij één collegelid. De eigenaarsrol, die met name bij privaatrechtelijke verbonden partijen duidelijk naar voren komt, ligt bij voorkeur bij een neutraal collegelid. De rol van "neutrale" aandeelhouder ligt in Tubbergen bij de burgemeester.

Ad 3.

Bij een samenwerkingsverband is sprake van verlengd lokaal bestuur. Formeel en in de praktijk komt de raad daarbij in een meer toezichhoudende rol; een rol die meer op afstand staat. Het college is verantwoordelijk voor uitvoering en dagelijks bestuur, waaronder ook de dagelijkse aansturing van een samenwerkingsverband. Het college mag dan aan het stuur zitten, de raad bepaalt het einddoel en kan ook betrokken blijven bij de route. Heeft de raad eenmaal heldere kaders opgesteld, dan gaat hij ervan uit dat het college de kaders daadwerkelijk uitvoert. De wijze waarop het college dit doet is uitgewerkt in de bijgevoegde spelregels.

Ad 4.

Deelname aan een verbonden partij brengt voor de gemeente financiële en bestuurlijke risico's met zich mee. Daarom is het belangrijk dat raad en college zicht houden op de te realiseren doelen binnen de gestelde kaders en een beeld kunnen vormen of de verbonden partij geen onverantwoorde risico's neemt. Door het stellen van kaders schept de gemeente voorwaarden voor het uitvoeren van sturing en control op verbonden partijen. De raad volgt de ontwikkelingen bij een verbonden partij primair op basis van de informatie die zij in het kader van de reguliere P&C-cyclus vanuit het college ontvangt. Daarbuiten informeert het college de raad over een verbonden partij als daartoe aanleiding is. Daarbij gelden de bestaande afspraken uit hoofde van een actieve informatieplicht.

Externe communicatie

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Niet van toepassing.

Uitvoering

Ter uitvoering van het "Beleidskader verbonden partijen 2019" zijn door het college de "Spelregels bestuur en toezicht verbonden partijen" vastgesteld. De bestaande spelregels uit 2013 zijn door het college geactualiseerd, waarbij met name de scheiding van de bestuurlijke rollen zoals opgenomen in het beleidskader verder is doorvertaald naar de ambtelijke organisatie. De wijze van ambtelijke advisering aan college / individuele portefeuillehouder (op basis van risicoprofiel / toezichtregime van de verbonden partij) is ongewijzigd gebleven t.o.v. de versie uit 2013.

Daarnaast is het Overzicht verbonden partijen geactualiseerd op het gebied van:

- wijzigingen in deelname verbonden partijen
- portefeuillehoudersverdeling o.b.v. besluitvorming bij vorming van de colleges na de verkiezingen in 2018
- ambtelijke advisering aangepast op de wijziging van de organisatiestructuur per 1 oktober 2018
- risicoprofiel en toezichtregime aangepast op basis van recentste gegevens uit de begroting 2019

Evaluatie

Het "Beleidskader verbonden partijen 2019" zal in 2022 na het aantreden van een nieuwe raad en college, na evaluatie, wederom ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Het "Beleidskader verbonden partijen 2019" ligt eveneens ter besluitvorming voor in Dinkelland.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

de burgemeester

drs. ing. G.B.J. Mensink

drs. ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker

Raadsbesluit

Datum: 25 februari 2019
Nummer: B
Onderwerp: Beleidskader verbonden partijen 2019

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 15 januari 2019, nr. A;

gelet op het advies van de commissie Samenleving en Bestuur van 5 februari 2019

gelet op de kaderstellende bevoegdheid van de raad;

besluit:

1. het bijgevoegde "Beleidskader verbonden partijen 2019" vast te stellen
2. kennis te nemen van de bijgevoegde door het college vastgestelde "Spelregels bestuur en toezicht verbonden partijen" inclusief het bijbehorende "Overzicht verbonden partijen"

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 25 februari 2019

De raadsgriffier,

De voorzitter,